

ΑΠΗΘΕΙΑ.

(Ἐνταῦθα τιμὴ ἑτησία δρ. 12) ἐν ἄλλοδαπῇ) Ἐκδιδομένη ἑξάκις τῆς ἑβδομάδος. (Τιμὴ καταχωρ. δι' ἑκάστον στίχον λεπ. 40) (Ἐἰς τὰς ἐπαρχίας..... » 16) φράγκα 24.) (Δι' ἑκάστην εἰδοποίησιν (ἐκ 10 στίχ.) δρ. 5)

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ.

EN ΑΘΗΝΑΙΣ, 19. Νοεμβρίου 1865.

Αἱ χηρεύουσαι ἐπισκοπαί.

Παράδοχος ἀντίθεσις· τὰ πάντα περίξ ἡμῶν κινούνται καὶ ἀνακινούνται, καὶ λύσεις καὶ ἐπιλύσεις ἐπὶ διαφόρων ὑπὸ συζήτησιν σήμερον ζητημάτων προβάλλονται, καὶ μόνη ἡ Ἐκκλησία καθεῖδει νήδυμον ὕπνον, ὡσανεὶ ἀπειργάσατο τὰ πάντα λίαν καλὰ, καὶ ἀναπαύεται, θεωμένη τὴν τελειότητα τῶν ἔργων τῆς.

Εἰς ἐποχὴν προγενεστέραν καὶ ἡ χρεῖα μιᾶς ἐνοριακῆς ἐκκλησίας ἐγένετο ἀντικείμενον τῶν τερατωδεστέρων σχολίων καὶ τῶν δριμυτέρων μομφῶν μέχρι καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ ἀνωτάτου ἀρχόντος, τοῦ ὁποῖο προβληματικὰ ἐγένοντο καὶ τὰ αἰσθήματα, καὶ τὰ φρονήματα καὶ πᾶσα ἐνέργεια.

Ἐν ταῖς ἡμέραις ὅμως ταύταις τὰ πάντα λογίζονται θεμιτὰ, καὶ ὄχι μόνον πάταγός τις δὲν ἀκούεται πού, ἀλλ' οὐδὲ λόγος ἀπλῶς γίνεται περὶ ἀναπληρώσεως τοῦ κενοῦ πέντε ἀρχιερατικῶν ἐδρῶν, ὑπερτριετιᾶν τέως διατελουσῶν ἐν χρεῖα.

Αἱ σπουδαιότερα ἀρχιεπισκοπαὶ καὶ ἐπισκοπαὶ τοῦ Κράτους στεροῦνται πρὸ τόσοῦ χρόνου τοῦ οἰκείου κατὰ τοὺς ἱεροῦς κανόνας, καὶ κατὰ τὰ νομοθετημένα παρ' ἡμῖν, ἀρχιερέως, καὶ καμμία φροντίς δὲν καταβάλλεται οὔτε ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, οὔτε ὑπὸ τῆς ἀνωτάτης ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς ὅπως ἐπανορθωθῇ μία ἑλλειψις, ἥτις ὅσῳ παρατείνεται, τόσο μείζονα ἐπάγεται ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν ζημίαν εἰς τοὺς συμπολίτας ἡμῶν.

Πρὸς τί κατεξάνεστη ἄλλοτε ἀκάθεκτος ἡ θρησκομανία καὶ εὐλαβοφάνειά τινων ἐξ ἐπαγγέλματος ἄκρων ζηλωτῶν τῆς λαμπρότητος τῆς ἐκκλησίας ἡμῶν;

Τίνα σκοπὸν εἶχαν οἱ ἐκκλησιαστικοὶ νόμοι, ἀρ' οὐ ὁ κυριώτερος ὅρος αὐτῶν, ἦτοι ὁ διορισμὸς τῶν κατὰ τόπους ἀρχιερέων ἐν παντὶ καιρῷ ἐπέσειν ἀπὸ ἐτῶν εἰς ἀχρηστίαν; Δὲν λογίζεται ἀρχὴ ζημία ἀρκούσα τὸ νὰ μὲν τὸ τεταρτημῶριον τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ τόσον χρόνον ἀνευ ἀρχιερέων;

Εἰς τῶν νῦν συνουσιαστικῶν ἐξετύπωσε πρὸ δύο ἐτῶν περιεργότατον φυλλάδιον, μεστὸν ὕβρεων καὶ ἀρῶν κατὰ τῆς παρελθούσης διοικήσεως, « ἐπιβούλως καὶ ὑπόουλως ἐχούσης πρὸς τὴν ὀρθόδοξον ἡμῶν Ἐκκλησίαν. » Τί πράττει ἡδὴ ὁ σεβασμιώτατος οὗτος ἐπίσκοπος ὑπὲρ τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας;

Πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν παντοῖα τεκταίνονται οἱ ἐξ-

πότελοι καὶ πράκτορες τῶν διαφόρων θρησκευμάτων καὶ αἰρέσεων οὐ μόνον κατὰ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῆς ἐθνικότητός μας ὀξύτερον καὶ τεχνικώτερον, καὶ ἡμεῖς ἐν τούτοις, παραδεδομένοι εἰς ἀξιοκατάκριτον ῥαστώνην οὐδὲν ἐπράξαμεν ὅπως ἀμυνόμεθα καθ' ὄρατῶν καὶ ἀφανῶν ἐχθρῶν.

Ἡ, τε πολιτικὴ ἀρχὴ καὶ ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἠτέθησαν εἰς τὰ θεῖα, δὲν ἐτήρησαν τοὺς νόμους τῆς πολιτείας, μὴ φροντίσασαι συντόμως καὶ ἀποφασιστικῶς πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν χηρευσῶν ἀρχιερατικῶν ἐδρῶν τῶν ἐπισημοτέρων πόλεων τῆς Ἑλλάδος καὶ μάλιστα τῆς Σύρου, ὅπου οὐδεμίαν ἡμέραν ἐπρεπε νὰ λείπη ὁ κατάλληλος ἀρχιεπίσκοπος.

Καὶ κατὰ τοὺς Κανόνας καὶ κατὰ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς ἡμῶν νόμους ὄχι μόνον δὲν πρέπει νὰ παρατείνηται ἡ χρεῖα ἀρχιερατικῆς τινος ἐδρας πέραν τῶν τριῶν μηνῶν, ἀλλὰ καὶ βαρεῖαν συνεπάγονται καθ' ἑαυτῶν εὐθύνην ἐκεῖνοι ἐκ τῶν μητροπολιτῶν, οἵτινες ὑπέπεσαν εἰς παρανομίαν ἑλλειψίν περὶ τῶν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν.

Ἀπὸ μηνῶν πολλῶν ἔμαθε τὸ κοινόν, ὅτι ἐπρωτάθησαν οἱ ἀνήκοντες ὑποψήφιοι διὰ τὰς χηρεύουσας ἐπισκοπὰς, καὶ ὠνομασθησαν καὶ οἱ διορισθέντες. Τοῦτο ἐβεβαίωσαν ἐπισήμως ὅλα ἵν' ἔνεν εἰ τὰ ὑπουργικὰ ὄργανα. Καὶ ἐν τούτοις τὰ πᾶγματα εὐρίσκονται καὶ τὴν στιγμὴν ταύτην εἰς ἣν ἦσαν πρὸ ἐτῶν κατάστασιν δὲν ἐγένετο δηλ. τίποτε, καὶ οὐδεὶς γωρίζει ἀκριβῶς τοὺς λόγους τῆς τοιαύτης λυπηρᾶς ἐκβάσεως.

Εἶνε ἀληθὴς, ὅτι ἐπ' ἐσχάτων πολλὰ ἐρρέθησαν, πολλὰ ἀνεκαλύφθησαν, καὶ πολλὰ κατηγγέλησαν ὅλα ὅμως ταῦτα δὲν περιπιούσι διόλου τιμὴν οὔτε εἰς τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν, οὔτε εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν. Τὸ χειρότερον δὲ εἶνε, ὅτι τὸ κοινόν, εὐρισκόμενον ἐν ἀγνοίᾳ τῶν διατρεχόντων, ἀπέθη εἰς πολλὰς εἰκασίας, καὶ ἀνέφερε τὴν αἰτίαν τῶν φαινομένων ἀτυχημάτων ἀφειδῶς καὶ ἀνεξετάστως ἐπὶ πᾶν πρόσωπον, καὶ συνέλαβεν ὑπονοίας ξένων καὶ ἀνθελληνικῆς ἀναμίξεως εἰς τὰ τῆς Ἐκκλησίας μας.

Οἰαδήποτε καὶ ἂν ᾖνε ἡ ἀναφεῖσα ἕρις μεταξὺ πολιτικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς, δὲν ἔπρεπεν αὕτη νὰ διαιωνίζετα καὶ νὰ μὲν μέχρι σήμερον ὁ γόρδιος δεσμός. Ἐντὸς τῶν διατάξεων τῶν οἰκείων νόμων εὐρηται ὁ τρόπος τῆς κανονικῆς καὶ εὐσχήμου λύσεως, καὶ ἂν ὑπῆρχεν ἀρχὴ ζηλοτυπίας τῶν δικαιωμάτων τῆς, καὶ ὅπως οὖν αἰδομένη ἑαυτὴν αἰ εὐλαβομένη τὴν δημοσίαν γνώμην, ὤφειλε νὰ ἐπιδιώκῃ τὸ τέμα τῆς ἀναφεύσεως ἕριδος, καὶ νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὴν πολιτείαν ὅ, τι δικαιούται νὰ ἔχη, τοῦτέστι τὸν ἀνάλογον καὶ πρέποντα ἀριθμὸν τῶν πνευματικῶν ποιμένων τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὀρεῖται νὰ ἐννοήσῃ καλῶς, ὅτι εἶνε ὑπεύθυνος ἐνώπιον ὄλου τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος, ἐνώπιον παντός τοῦ ἑλληνισμοῦ διὰ τὴν ἐλεεινὴν κατάστασιν, εἰς ἣν περιέστησαν τὰ ἐκκλησιαστικά ἡμῶν πράγματα. Ἄς πιστεύσῃ ἡ ἀνωτάτη ἐκκλησιαστικὴ ἀρχή, ὅτι ἡ κοινωνία ζημιούται ἐπαισθητῶς ἐκ τῆς τοιαύτης ἀδιαφορίας τῆς ὡς πρὸς τὰ οὐσιωδέστατα καθήκοντά της. Ἡ κοινωνία ἀπαιτεῖ νὰ μάθῃ τούλάχιστον, πῶθεν προέρχεται, ὅτι δὲν ἤχθει εἰς τέλειον καὶ ὀριστικὸν πέρας τίποτε ἐξ ὧν πρό πολλοῦ ἐγένετο κατὰ τοὺς Ἱεροῦς Κανόνας καὶ τοὺς νόμους περὶ διορισμοῦ τῶν τεσσάρων ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀρχιεπισκόπων εἰς τὰς χηρευούσας ἰσαριθμοὺς ἑδρας.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος συντρέχει, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, οὕτω πολιτευομένη, εἰς εὐόδωσιν τῶν κακῶν σκοπῶν καὶ τῶν πονηρῶν σχεδίων ὄλων τῶν μὴ φίλων καὶ τῶν ἐχθρῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ ἑλληνισμοῦ. Προϋργιάτατον λοιπὸν αὐτῆς μέλημα δεόν νὰ ᾖνε ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ καθήκοντός της.

Βουλευτικά.

Ἐν τῇ χθεσινῇ συνεδριάσει ἐπανελήφθη ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς προτάσεως « περὶ καταργήσεως τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας » ὑπολαβῶν δὲ πρῶτος ὁ πρόεδρος τοῦ ὑπουργείου εἶπεν, ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἀναμιγνύεται τὸ παράπαν κατὰ τὴν συζήτησιν, καθ' ἣν πολλὰ καὶ ποικίλα παρουσιάζονται συναφῆ καὶ ἀλληλένδετα ζητήματα. Ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἐξακολουθεῖ διατηροῦν ἀναλλοιώτους τὰς ἰδέας τὰς ὁποίας διεκρίθησαν ἔχοντα καὶ ἄλλοτε τὰ μέλη αὐτοῦ περὶ τοῦ θεσμοῦ τούτου, ἀλλὰ καὶ ὁ βασιλεὺς διατηρεῖ ἀκέραιον τὸ δικαίωμα του, ὅπερ εἶχε καὶ ἐν τῇ συνελευσει ὡς συναλλαττομένου καὶ συντακτικὸν μέρος, τοῦ ὅπερ θέλει ἐκδηλωθῆ ἔφεξῆς.

Μετὰ τὰ ὀλίγα ταῦτα ἀπὸ μέρους τοῦ πρωθυπουργοῦ ἔλαβαν τὸν λόγον πολλοὶ ἐκ τῶν βουλευτῶν καὶ κατὰ μὲν τῆς προτάσεως καὶ ὑπὲρ τοῦ συμβουλίου ἐλάλῃσαν οἱ Κύριοι Κουμουνοῦρος, Κουρῆς καὶ Μακροῦς· ἐξ ἄλλου δὲ μέρους ἠγόρευσαν κατὰ τοῦ συμβουλίου οἱ Κύριοι Παδοῦας, Δημητριάδης κλπ. Προβάσας τῆς ὥρας ὁ ἐξ Ὀλυμπίας βουλευτῆς Κ. Χ. Χριστόπουλος ἐπρότεινε τὴν ἀναβολήν, ἐπὶ τὴν αὔριον τοῦ νὰ ἐξακολουθήσῃ δηλ. ἡ συζήτησις καὶ σήμερον, παρόντων καὶ τῶν ὑπουργῶν. Ἡ Βουλὴ παρεδέχθη ταῦτα, καὶ διελύθη ἡ συνεδρίασις.

Σήμερον ὑποτίθεται ὅτι θέλει λάβει πέρας ἡ συζήτησις.

Κρίσεις τοῦ εὐρωπαϊκοῦ τύπου περὶ Ἑλλάδος.

Ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 19 νοεμβρίου (ε. ν.) τοῦ αὐτοῦ ἡμικελεύρου ὀργάνου τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως ἀπαντῶμεν ἄρθρον τι περὶ τοῦ στρατηγοῦ Καλλέργη, ἀναφερόμενον εἰς τὸν διορισμὸν του ὡς ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Κ. Βούλγαρη σχηματισθείσης Κυβερνήσεως.

Ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου, καθὸ καταχωρημένου ἐ ἐφημερίδι, γνωστῇ ὑπὸ τὴν ἡμικελεύρου αὐτῆς ἰδιότητα, ἀποσπῶμεν τὰ ἀκόλουθα :

« Μετὰ λύπης ἐμάθομεν ὅτι ὁ στρατηγὸς Καλλέργης δὲν δέχεται τὸ προσερχθῆν αὐτῷ χαρτοφυλάκιον. Τὴν ἔρησιν τοῦ ἐντίμου στρατηγοῦ δὲν προσκάλεσαν πολιτικοὶ λόγοι

ἀλλ' ἡ πάσχουσα ὑγεία του δὲν ἐπέτρεψεν αὐτῷ νὰ ἀναδεχθῆ κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην τὸ βαρὺ τοῦτο φορτίον. Οὐχ ἦτον ὅμως ἐγκαρδιοὶ διὰ τῶν εὐχῶν αὐτοῦ καὶ τῆς ἀγάπης τὸν Κ. Βούλγαρη καὶ τοὺς συναδέλφους του ἐν τῷ ἀγῶνι, ὃν οὗτοι ἀνέλαβον, ὅπως ἐπαναγάγῃ μονιμότητά τινα ἐν τῷ ἀγῶνι, ὃν οὗτοι ἀνέλαβον, ὅπως ἐπαναγάγῃ μονιμότητά τινα ἐν τῷ ταλαιπώρῳ ἐκείνῳ τόπῳ.

» Εἶθε νὰ τύχῃσιν εὐνουστέρας τῆς βουλῆς, εὐμενεστέρων τῶν περιστάσεων, νὰ λάβῃσι δὲ καὶ αὐτοὶ κρείττονας ἐμπνεύσεις, ἢ κατὰ τὰς προλαβούσας ἀποπειρά! Ἄλλ' ἀναμιγνύομαι, μεθ' ὅσας ἐμπιστοσύνης καὶ ἂν ἐπανῆλθον εἰς τὴν ἐξουσίαν, θὰ συναίσθανθῶσιν, ὡς καὶ ἡμεῖς, τὴν ἀπουσίαν τοῦ στρατηγοῦ Καλλέργη. Ἡ δημοτικότης τοῦ στρατηγοῦ ἡ τεσσαρακονταετῆς φιλόπατρις ὑπηρεσία του, αἱ ὑψηλαὶ λειτουργίαι, ἃς κατέλαβεν ἐν τε τῇ Ἑλλάδι καὶ τῇ ἀλλοδαπῇ, ἠδύνατο νὰ προσθέσωσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον δύναμιν οὐκ εὐκαταφρόνητον.

» Ὁ στρατηγὸς Καλλέργης εἶχε προσέτι καὶ τοῦτο τὸ πλεονέκτημα, ὅτι μὴ ἀναμιχθεὶς εἰς τὰς σφοδρὰς διαμάχας τῶν τριῶν τούτων τελευταίων ἐτῶν, ἦτον οἰοεὶ συμβολὸν συνδιαλλαγῆς καὶ πραΰσεως. Βλέπων τὰ πράγματα μακρόθεν ἐν μελετητικῇ μοναξίᾳ, ἔκρινε περὶ αὐτοῖ ἀνευ συμφέροντος καὶ ἀνευ πάθους, ἀλλὰ μετὰ τῆς ἀταραξίας ἐκείνης, ἣν σπανίως συνεπάγεται ἐνεργητικὸς τις καὶ ἐμπόλεμος βίος. Ἀλλὰ καὶ μὴ μετέχων ἀπ' εὐθείας τῶν πραγμάτων, ὁ στρατηγὸς Καλλέργης δύναται διὰ τῶν συμβουλῶν αὐτοῦ ἃς ματαίως ἐπιδαψίλευσε καὶ εἰς τὸν κόμητα Σπόνκεκ, νὰ συνδράμῃ σπουδαίως τὸν Βούλγαρη καὶ τοὺς συναδέλφους του.

» Οἱ Ἕλληνες ταράττονται, ἐρίζουσι καὶ μάχονται πρὸς ἀλλήλους, πλάττουσι καὶ ῥίπτουσι ὑπουργεῖα, κρατοῦσι τὸν βασιλεῖα ὡς διὰ χαλινού, λαμβάνουσιν ἐνίοτε πρὸς τὴν διπλωματίαν τὸ παράστημα τῶν ἀρχαίων Σπαρτιατῶν καὶ συντάττουσι διακοινώσεις, ἃς θὰ ὑπέγραψεν ἀδιστάκτως ὁ Λεωνίδας· μεθυόμενοι δὲ ὑπὸ τῶν ὀργίων πολιτικῆς ζωῆς δυσαναλόγως ἠρεθισμένης, φαντάζονται, ἐπιρρεπεῖς ἐκ φύσεως εἰς τὰς θείροπολῆσεις τῆς περιφιλαιτικῆς, ὅτι παρέχουσι μέγα θέαμα εἰς τοὺς ἐπιλοίπους λαοὺς καὶ ὅτι ὁ κόσμος ἔχει διηνεκῶς πρὸς αὐτοὺς ἐστραχημένα τὰ βλέμματα.

» Ὁ στρατηγὸς Καλλέργης ἐσπούδασεν ἐξ αὐτοψίας τὰς ἐντυπώσεις τῶν ξένων· ἃς σπεύσῃ λοιπὸν νὰ διαφωτίσῃ τοὺς συμπατριώτας του. Ἄς εἶπῃ καὶ ἃς ἐπαναλάβῃ πρὸς αὐτοῦ· ὅτι ἡ Εὐρώπη οὐδόλως πλέον μεριμνᾷ περὶ αὐτῶν, ὅτι μένει ὅλως ἀναίσθητος πρὸς τὴν ἀπαυστον ταύτην κοινοβουλευτικὴν μετοικίαν, ἣτις εἶναι πρὸς αὐτὴν ἀκατάληπτος, καὶ ὅτι, ἐὰν ὁ τηλεγράφος ἐξέλειπεν, αἱ ἐφημερίδες τῆς Δύσεως εὐλόγως ἠδύνατο νὰ πιστεύσωσιν ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν ὑπάρχει πλέον.

» Ἐλπίζομεν ὅτι αἱ σκέψεις αὐταὶ θὰ ψυχρῶσιν τὴν φιλοτάραχον φιλοδοξίαν τῶν Ἑλλήνων. Ἀκούοντες ἐξ ἐπισήμου στόματος ὅτι αἱ ὑποθέσεις των οὐδένα ἐνδιαφέρουσι καὶ ὅτι αἱ ἀγορεύσεις των οὐδαμῶς ἀντηχοῦσιν, ἴσως ἐννοήσωσιν οἱ Ἕλληνες τὴν ἀνάγκην τῆς ἡσυχίας καὶ τὴν ἀξίαν τῆς φρονήσεως.

» Ἐὰν ὁ στρατηγὸς Καλλέργης ἠδύνατο νὰ παράσχῃ αὐτοῖς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην, δὲν θὰ εἶναι βεβαίως ἡ ἐλαχίστη ἐξ ὧν παρέσχεν αὐτῇ κατὰ τὸ μακρὸν στρατιωτικὸν καὶ διπλωματικὸν του στάδιον. » (Μετάφρ. Ἡμέρας)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Φίλε κύριε συντάκτα τῆς Ἀληθείας.

Μεταξὺ τῆς παραχόρδου κακοφωνίας τῶν πολιτικῶν διαπληκτισμῶν, ἠκούσθη καὶ φθόγγος τις ἐναρμόνιος, πάντη ξένος εἰς τὴν Βαβυλωνίαν τὴν ταράττουσαν κατ' αὐτάς (χάρις εἰς τὰς ἀκράτους συνταγματικὰς ἐλευθερίας μας) τὴν ἑλληνικὴν χώραν.

Ἐννοοῦμεν τὴν παρὰ τοῦ κυρίου Νικολάου Σαριπόλου ἐκδοθεῖσαν *Πολιτικὴν Μελέτην* ἐπὶ τῆς Ἰστορίας τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος, τῆς ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος τῶν Γάλλων συγγραφείσης.

Ἐπειδὴ ὑμεῖς ἐπεφέρατε περὶ τοῦ συγγραφέως εὐνοϊκὴν κρίσιν, πρὸς ὑμᾶς ἀπευθύνω καὶ ἐγὼ τὴν σύντομον περὶ τοῦ βιβλίου τούτου γνώμην μου.

Ὡς ἴσασι δροσερὰν ἐν μέσῳ τῆς ξηρᾶς ἐρήμου τῶν προσωπικῶν διαπληκτισμῶν ἐχαιρετίσαμεν ἀσμένως τὸ φιλολογικὸν τοῦτο ἔργον τοῦ Κ. Σαριπόλου, καὶ κρίνομεν καθῆκόν μας ν' ἀπονεύωμεν τὸν μικρὸν καὶ ἀτομικὸν τῆς εὐγνωμοσύνης μας φόρον πρὸς τὸν φιλόπονον αὐτοῦ συγγραφέα.

Ὅσον ὁ συγγραφεὺς τῆς *Πολιτικῆς Μελέτης* φαίνεται μετρίοφρων καὶ ταπεινὸς ἀπέναντι τοῦ ἐστεμμένου ιστοριογράφου, τοσοῦτον ὑπερηφάνως ἀνέγνωμεν τὸ ἔργον του ὡς ἔργον ἑλληνικῆς χειρὸς.

Ὅταν ἡ πολιτικὴ τῶν δύο ἰσχυροτέρων τῆς Εὐρώπης δυνάμεων συμμαχοῦντα (τοῦλάχιστον κατ' ἐπιφάνειαν) ἀγωνίζεται παντὶ σθένει διὰ προσκαίρου Γαλβανισμοῦ νὰ δώσῃ κίνησιν τινα εἰς τὸ πτώμα τῆς Τουρκικῆς αὐτοκρατορίας, περιφρονοῦσα οὐχὶ ἀσκόπως εἰς πολλὰ τὴν μικρὰν καὶ ἀνίσχυρον Ἑλλάδα, δὲν θεωροῦμεν, τῇ ἀληθείᾳ, ἀσυμφωνοῦν καὶ διὰ τὴν παρούσαν ἠθικὴν μας ὑπεροχὴν πρὸς τοὺς γείτονάς μας, ἃ διὰ τὴν μελίσσαν ἀποκατάστασιν ἐπὶ ὅλης πατρίδος μας τὰ διανοητικὰ προϊόντα ὡς εἶναι ἡ ἐπίκρισις αὐτῆς τῆς Ναπολεοντείου συγγραφῆς. Καὶ ἐπειδὴ εἴμεθα εἰλικρινεῖς δὲν διστάζομεν νὰ προκαλέσωμεν πάντας τοὺς πεπαιδευμένους καὶ σοφοὺς τοῦ κατέχοντος σήμερον τὸν θρόνον τῶν Καισάρων ἔθνους νὰ μᾶς εἰπῶσι τί ἐστὶν Ἰστορία τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος κατὰ Ναπολέοντα τὸν τρίτον. Ἐὰν ὑπάρχῃ τις ἐν ὅλῃ τῇ Τουρκικῇ αὐτοκρατορίᾳ δυνάμενος νὰ δεχθῇ τὴν πρόκλησιν ταύτην, οὗτος ἢ εἶναι ξένος, ἢ φέρει εἰς τὰς φλέβας του τὸ αἷμα τῶν Βυζαντινῶν προγόνων του.

Ἰπὸ τὴν ἔποψιν λοιπὸν ταύτην θεωρῶ, ὡς Ἕλληνα, ἀνευ κόμπου καὶ ὑπερβολῆς, σπουδαιότατον τὸ ἔργον τοῦ κυρίου Σαριπόλου, καθηγητοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου.

Κατ' οὐσίαν δὲ ἐξεταζομένη ἡ συγγραφή τοῦ κυρίου Σαριπόλου, μὲ ὅλα τὰ ψέγματα αὐτῆς, ἐξετιμῆθη λίαν εὐνοϊκῶς ὑπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ τύπου, καὶ ἐκτιμηθήσεται ἐτι δικαιότερον ἴσως καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ συγγραφέως τῆς Ἰστορίας τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος· διότι οἱ ἀληθῶς μεγάλοι συγγραφεῖς εἶναι γενναῖοφρονες καὶ δίκαιοι πρὸς τοὺς καταβάλλοντας τὸν αὐτὸν ζῆλον εἰς ἔρευναν τῆς ἀληθείας, καὶ συνδεομένους διὰ τῆς ταυτότητος τοῦ σκοποῦ.

Ἐν συντόμῳ ὁμῶς λέγομεν, ὅτι διακρίνει τὸν κύριον Σαριπὸλον βθεῖα γνώσις τῆς Ῥωμαϊκῆς ἱστορίας, καὶ εὐχέρεια τῆς γράσεως τῶν γνώσεων τούτων ἀξιοσημείωτος. Γλῶσσα καθαρῶς ἑλληνικὴ καὶ ὕψος ἀνθρώπιν καὶ χάριεν ἰδέαι σαφεῖς καὶ δυνάμεις ἐπιχειρημάτων. Τί ἄλλο ζητεῖ

τις παρ' ἀνθρώπου λαμβάνοντος τὸν κῆλαμον πρὸς συγγραφήν;

Λυπούμαι, διότι αἱ βιωτικαὶ ἀσχολίαι μου δὲν μοὶ ἐπιτρέπουν νὰ ἐκταθῶ περισσώτερον συγκρίνων τὰ περὶ τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος ἔργα τῶν δύο συγγραφέων κατεχόντων τόσον διεστῶσας καὶ διαφόρους κοινωνικὰς ἐπαθμίδας. Πολλὰ καὶ σπουδαῖα συμπεράσματα ἤθελον ἐκ τούτων ἐξαγαγεῖν. Ἐπιστῶ ὁμῶς τὴν προσοχὴν εἰδικωτέρων ἐμοῦ λογίων ἐπὶ τούτου τοῦ θέματος, οἵτινες ἐλπίζω νὰ μὴ μιμηθῶσι τοὺς πολιτικούς μας, τοὺς λησμονοῦντας εἰς τὴν μέθην τῆς διαμάχης, ὅτι καταβάλλοντες πέραν τοῦ δέοντος τὸν ἀντίπαλον συγκαταβάλλουσι ταυτοχρόνως τὰς δυνάμεις τοῦ ἔθνους.

Τί δὲ νὰ εἰπῶ πρὸς τὸν ἐλεεινὸν ἐκείνον ἐπικριτὴν, ὅστις πρὶν μὲν δημοσιεῖσθαι τὸ ἔργον τοῦ Κ. Σαριπόλου ἐκήρυξεν αὐτὸ ἀντιγραφὴν τῶν κατὰ Ναπολέοντος συγγραψάντων, μετὰ δὲ τὴν δημοσίευσιν ἐφάνη τόσον κακῆς πίστεως παραπέμπων εἰς χωρὶα καὶ λάθη πάντη ἀνύπαρκα ἐν τῷ κειμένῳ; Οὐδὲν λέγω, ἢ μόνον ὅτι, εἰς μὲν τὴν πρώτην περίστασιν ὑπερέβη τὸν Ζῶϊλον, διότι ἐκεῖνος ἀνέγνωσε καὶ τὸν Ὀμηρον πρὶν ἀσυνειδήτως κατακρίνει αὐτὸν· εἰς δὲ τὴν δευτέραν ὅτι οἱ ἐξαντλήσαντες τὴν πρώτην ἐκδοσιν τῆς πολιτικῆς μελέτης τοῦ Κ. Σαριπόλου, καὶ μετ' ἐπιστασίας ἀναγνόντες αὐτὴν, δὲν ἠδυνήθησαν οὐδὲ διὰ τῶν ὀμματοῦχάλων τοῦ ἐπικριτοῦ του νὰ εὐρωσι τὰ ἀναφερόμενα χωρὶα τοιαῦτα, οἷα τὰ λέγει καὶ τὸ ἐνωσιῆ αὐτός. Τοῦτο, νομίζομεν, εἶναι ἐναργὲς δειγμα ἀμφιβόλου τινος ἠθικῆς (διὰ νὰ μὴν εἰπῶμεν σκληρότερον τι) ἣτις μὴ δυναμένη οὐδὲν νὰ παράξῃ πλάττει πρὸς κακολογίαν τῶν ἀλλοτρίων φιλοσπονημάτων, ὅτι τῆς ἐπέβη κατὰ τὸν.

Τελευτῶν Κύριε Συντάκτα, τὰς ὀλίγας ταύτας περὶ τῆς συγγραφῆς τοῦ Κ. Σαριπόλου παρατηρήσεις μου ἐνθυμηθῆναι τὸ ἐξῆς ἀνεκδότον.

Ὅταν ὁ γάλλος Βοαλῶ ἐδημοσίευσεν τὰ νεώτερα αὐτοῦ σατυρικά ποιήματα ὁ Cottin καὶ οἱ λοιποὶ ἐχθροὶ του ἐκακολόγουν αὐτὰ ὁ δὲ Βοαλῶ μαθὼν τοῦτο ἀπεκρίθη — « Tant mieux ! les mauvais ouvrages sont ceux dont on ne parle pas. »

Εἶθε πάντες οἱ λόγοί μας ἀπτόητοι πρὸς τὰς ἐπικρίσεις τῶν Cottin τῶν ἡμερῶν μας νὰ καταγίνωνται, ὡς ὁ Κ. Σαριπὸλος, εἰς συγγραφᾶς μαρτυρούσας ὅτι τὴν ἐποχὴν μας δὲν τὴν χαρακτηρίζουσι μόνον αἱ πολιτικαὶ μας ἀσχημαίαι. ***

ΔΙΑΦΟΡΑ.

— Ἡ γαλλικὴ «Ἑλλάς» ὑβρίζει, ὑβρίζει, καὶ μόνον ὑβρίζει τὴν Ἀλήθειαν. Ἄρκει ὅτι δὲν ἀναιρεῖ τίποτε ἀφ' ὅσα ἡ Ἀλήθεια ἔγραψεν ἀνασκευάζουσα τὸ ἄρθρον τοῦ παρελθόντος φύλλου τῆς «Ἑλλάδος», καὶ δὲν τὴν συνερίζομεθα ποτὶς δι' ὅσα ἀνέξερε ὑγὴ εἰς τὸ χθεσινόν τῆς φύλλον καθ' ἡμῶν. Λυπούμεθα τὸν ἀνθρώπον, ἀλλὰ δὲν ταρτατόμεθα ὑβριζόμενοι ἀπὸ τοὺς μὴ φίλους τῆς ἀληθείας. Ὁ ξένος ὑποβλαθεὺς καὶ χορηγὸς τοῦ ὕλικου τῆς Ἑλλάδος δὲν ἠδύνατο καὶ καθ' ἡν στιγμὴν ἐμβαρκαρίζετο ἐν ἀπέλθῳ ἐντεῦθεν, ἀνεπιστρέπτει, ἢ νὰ λάβῃ τὴν γλυκεῖαν εὐχαρίστησιν νὰ ἀναγνώσῃ καὶ νέας ὑβρεῖς καὶ διαβολὰς κατ' ἐκείνων, οἵτινες ὑπῆρξαν κάρφος τῶν ὀφθαλμῶν του.

— Ἐν τινι φύλλῳ τοῦ «Εὐαγγελισμοῦ» καθάπτεται

τις τοῦ ἐν Πάτραις ἀξιοτίμου ἰατροῦ Ἀνατοίτου ὡς ἐκ πνεύματος κερδοσκοπίας ὑπὲρ τῆς προαγωγῆς ἐνός μόνου ἐκ τῶν αὐτῶν φαρμακείων, κατηγοροῦντος πάντα τὰ λοιπὰ εἰς τὰς διαφόρους οἰκογενείας. Οὐδὲν ψευδέστερον, οὐδὲ ἀδικώτερον τῆς αἰτίας αὐτῆς καὶ διαβολῆς ταύτης. Ὁ ταῦτα κατηγορῶν τὸν εἰρημένον ἰατρὸν ὤρειλε κάλλιον νὰ ἐξηγηθῆ σαφέστερον, καὶ νὰ μᾶς εἴπῃ πράγματα, καὶ οὐχὶ ἀορίστους καὶ σκοτεινὰς μόνον κατηγορίας.

— Αἱ τελωνιακαὶ ἐν Κερκύρᾳ εἰσπράξεις τῆς τελευταίας ἐξαμηνίας εἰσὶν εὐχάριστοι, κατὰ μίαν Κερκυραϊκὴν ἐφημερίδα.

— Ὁ τηλεγράφος Κερκύρας ἐπισκευασθεὶς συγκοινωνεῖ ἤδη μεθ' ἀπάσης τῆς Εὐρώπης.

— Εἰς τοὺς ἐν Κερκύρᾳ ὑπαλλήλους καθυστεροῦνται δύο καὶ τριῶν μηνῶν μισθοί, κατὰ τὴν ἑθνεγεσίαν.

— Ἀπεβίωσε σήμερον ὁ Ἰωάννης Τσαντσάλης εἰς ἡλικίαν 67 ἐτῶν. Ὁ μακαρίτης ὑπερέτησεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη εἰς τὸ κεντρικὸν ταμεῖον. Αἰωνία του ἡ μνήμη!

— Ὡσαύτως ἀπεβίωσεν ὁ Παναγῆς Μπαλακάκης, κτηματίας, προσβληθεὶς πρὸ πολλοῦ ὑπὸ νόσου ἀθεραπεύτου.

— Τὸ κατ' εὐθείαν γαλλικὸν ἀτμοκίνητον Κωνσταντινουπόλεως καθυστερεῖ σήμερον.

— Διατρίβει ἐνταῦθα ὁ ταγματάρχης τῆς χωροφυλακῆς κ. Δραγῶν.

— Χθὲς τὸ ἑσπέρας συνέβη κλοπὴ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κ. Μαντζαβίνου, ὅστις εἶχε φέροι ἐκ Πειραιῶς δύο δέματα βάμβακος, τὰ ὅποια εὗρε λευμμένα. Καταμνηθεὶς τῆς πράξεως εἰς τὴν ἀστυνομίαν, ὁ ὑπαστυνόμος κ. Αἰγινήτης ἀνεῦρε τὰ κλοπιμαῖα καὶ τὸν αὐτουργὸν τῆς πράξεως. Πῶς δὲ ἦτον οὗτος; Ὁ ὑπερέτρις τοῦ κ. Μαντζαβίνου, ἦτις καὶ ὠμολόγησε τὴν πρᾶξιν.

— Ὁ αὐτὸς ὑπαστυνόμος ἀνεκάλυψε καὶ ἄλλα κλοπιμαῖα, οἷον σουρτοῦκα, παντελόνια καὶ ἄλλα.

— Ὁ καιρὸς ἐξακολουθεῖ λίαν εὐάρεστος ἀπολαμβάνομεν ἀπὸ τῆς παρελθούσης κυριακῆς ἀληθοῦς καλοκαιρίας, ἡ δὲ συλλογὴ τῶν ἐλαίων ἐξακολουθεῖ βοηθημένη καὶ ὑπὸ τῶν μαγευτικῶν τῶν φθινοπωρινῶν ἡμερῶν.

(Δακωνικὸς Ἀστὴρ.)

« — Ἐχομεν ἡμέρας ἀνοίξεως καὶ ἡ φύσις ὅλη εὐρίσκειται ἐν ζωῇ πρὸς ἡμερῶν, τὰ δένδρα ἐβλάστησαν ἐκτάκτως καὶ πληθὺς ἀνθῶν κοσμεῖ τοὺς κήπους, ἡ ἀτμοσφαῖρα παρυσιάζει ἀντίθεσιν πρὸς τὴν κοινωνίαν.

» — Ἐν τῷ ἐν Ναυπλίῳ Ὀπλοστασίῳ ἰδρύεται μετ' ὀλίγον ἀτμομηχανὴ πρὸς χώνευσιν τοῦ σιδήρου, ἡ προσθήκη αὕτη ἐν τῷ Ὀπλοστασίῳ αὐξάνουσα τὰ ἔργα αὐτοῦ, παρέχει καὶ τὰ μέσα τῆς τελειοποιήσεως τῆς αἰδηρουργικῆς τέχνης, ἀναγκασιότατης εἰς ἡμᾶς· εἶνε δὲ ἐν ἐκ τῶν πρώτων ἢ τὸ πρῶτον ἀτμοκίνητον ἐργοστάσιον ἐν Πελοποννήσῳ.»

(Ἀργολίς.)

« — Ὁ Λουκάς Βουκάλοβιτς, ὅστις, ὡς γνωστὸν, μέχρι τοῦδε ἐφιλοξενεῖτο ἐν Ὀδησσῷ, φαίνεται ὅτι, παθὼν ὑπὸ νοσταλγίας, ἐπεθύμησε νὰ μεταβῆ εἰς τὸ πατρίον ἔδαφος. Ἡ ῥωσικὴ κυβέρνησις ὑπέδειξε πρὸς αὐτὸν εὐσχήμως ὅτι οὐ μόνον διήγειρε τὴν δυσπιστίαν τῶν τουρκικῶν ἀρχῶν, ἀλλὰ κατέστη ὑποπτος καὶ παρὰ τῶν ἡγεμόνων τῆς Σερβίας, ὅστις ῥητῶς ἀπηγόρευεν αὐτῷ νὰ πατήσῃ τὸ σερβικὸν ἔδαφος· ἀλλὰ πάντα ταῦτα εἰς μάτην. Ὁ ὄπλαρχηγὸς τῆς Ἐρζεγοβίνης ἐπιμένει θέλων νὰ ἀναπνεύσῃ ἐκ νέου τὸν ὀρεινὸν ἀέρα τῆς πατρίδος του, καὶ ἀπῆλθεν ἤδη, ἢ προσεχῶς ἀπέρχεται ἐξ Ὀδησοῦ.

— Αἱ τελευταῖαι σπαραξικάρδιοι σηναὶ τῶν Ἀθηνῶν διήγειραν ἀλγεινοτάτην ἐντύπωσιν οὐ μόνον ἐν Κοπεγχάγῃ, ἀλλὰ καὶ ἐν Παρισίοις καὶ Λονδίνο. Ἀγνοοῦμεν τί γράφει ὁ βασιλεὺς Χριστιανὸς ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ αὐτοῦ ἀλληγραφίᾳ· ἀλλ' ἐν τῶν ἐβδομαδιαίων φύλλων τῶν Παρισίων, ἐπιτηδεῖως ἰγνηλατοῦν τὰ διπλωματικά ἀπόρρητα, ἀναφέρει ὅτι ὁ λόρδος Κλαρενδὼν ἐπεμψε μυστικὴν διακοίνωσιν πρὸς τὴν γαλλικὴν κυβέρνησιν, πραγματευομένην ἐν ἐκτάσει περὶ τῶν ἐλληνικῶν. Καθ' ἃ συμπεραίνει τὸ γαλλικὸν φύλλον, ὑπάρχει τὸ σχέδιον νὰ συνταχθῇ ὁμοίομορφὸς τις ἀπειλητικὴ διακοίνωσις ὑπὸ τῶν τριῶν δυνάμεων περιγράφουσα τοὺς κινδύνους, εἰς οὓς ἄγει τὸ ἔθνος ἡ ἀφροσύνη τῶν ἐν Ἀθήναις πολιτικῶν καὶ ἀπαιτούσα ταχεῖαν θεραπείαν. Ἐλπίζεται ὅτι ἡ ἠθικὴ ἐπίδρασις τοιούτου τινὸς διαθήματος ἔσται ἀρκούσα πρὸς σωφρονισμόν τῆς ἀβελτηρίας, ἡ κακοβουλίας τῶν ἐλληνικῶν κομμάτων ἐν ἀποτυχίᾳ ὁμῶς, προβλέπονται καὶ αὐστηρότερα μέτρα.

(Ἡμέρα.)

— Ὁ κ. Ἀποστολίδης Κοσμητῆς εἰς τοὺς ζητούντας ἐν τῇ δημοσίᾳ βιβλιοθήκῃ εἰς ἀνάγνωσιν τὴν Πανδώραν λέγει, ἀφίων φωνῆν ἀγερόντικον καὶ στενωροῖαν, Καὶ τί μαθῆς, τὴν δημοσίαν βιβλιοθήκην θὰ μᾶς τὴν κάμητε cabinet des lectures; Καὶ ὁμῶς αὐτὸς οὗτος διὰ τῶν ὑπὲρ καὶ κατὰ τῶν ὑφιστασῶν κυβερνήσεων ἀγορεύσεών του ἐκάστοτε ἐν πλήρει ἀναγνωστηρίῳ πρὸ πολλοῦ μᾶς τὴν ἔχει κάμει τὴν δημοσίαν βιβλιοθήκην τῷ ὀντι cabinet.

— Ἡ θεοδικία καὶ ἡ σταυροδικία (judicium dei, Judicium crucis). Ἦν ποτε καιρὸς ὅποτε διὰ διαφορῶν εἰδῶν τῆς θεοδικίας ἀναγκάζοντο νὰ δεῖξωσι τὴν ἀθωότητά των οἱ κατηγορούμενοι, ἐπὶ ἐλλείψει μάρτύρων. Λαϊκοὶ καὶ ἐκκλησιαστικοὶ πάσης τάξεως, ἄνδρες, γυναῖκες, ἀνήλικες, γέροντες, ἐμπαθεῖς, μὴ δυνάμενοι νὰ ὑπερασπίσωσιν αὐτοὶ ἑαυτοὺς, ὑπεχρέωνοντο νὰ φέρωσιν ἀντ' ἑαυτῶν λογάδας (cham plons), ἐτοίμους δι' ἀγάπην ἢ συγγένειαν νὰ τοὺς ἀντικαταστήσωσιν. Ἐγένετο δὲ τοῦτο δι' ὅπλων, μονομαχοῦντων τῶν ἀντιδίκων, διὰ πυρὸς, ἐπὶ ἀναμμένων ἀνθρώκων πατούντων, ἢ ἄλλως ἐπὶ ὠρισμένην ὄραν ἀνατεταμένους τοὺς βραχίονας, ἐνώπιον τοῦ σταυροῦ, κρατούντων. κλπ. Ἐνοεῖται δὲ ὅτι ὁ ῥωμαλέωτερος, ὁ δεξιώτερος καὶ ὁ πονηρότερος εὕρισκον αἰετοπερὶ δίκαιον.

(Ἀσώπιος.)

— Ὡς ἀνηγγείλαμεν καὶ προχθὲς, ἤρχισεν ἡ ἐκτύπωσις τοῦ β'. τόμου τῆς Ἑλληνικῆς καλλιτεχνίας τοῦ καθηγητοῦ κ. Α. Ρ. Γαγκαβῆ, ἀλλὰ παρακαλοῦνται οἱ συνδρομηταὶ αὐτῆς κύριοι φοιτηταὶ τοῦλάχιστον 5 τυπογραφικῶν φύλλων τὴν ἀξίαν (δραχμὴν μίαν ἢτοι 1) νὰ προκαταβάλλωσιν ἐκάστοτε καὶ νὰ ἦνε ἐνήμεροι, ἢ ἢ τοῦλάχιστον τακτικῶν καὶ συνεπέως περὶ τὴν λήψιν τῶν ἐκάστοτε ἐκδιδομένων φύλλων πρὸς ἀποφυγὴν τῆς συμβάσεως περὶ τὴν λήψιν τοῦ α'. τόμου μεγάλης συγγύσεως καὶ ἀταξίας καὶ ἵνα ἐνθαρρύνηται ὁ συγγραφεὺς νὰ προβαίη εὐέλπις εἰς τὴν ἐκδοσιν τῶν ὑπολοίπων τόμων.

Ὁ ἐκδότης ΚΩ. ΣΑΠΟΥΝΤΖΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΕΡΜΟΥ.

(κατὰ τὴν ὁδὸν Μουσῶν, ἀριθ. 2, παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ τῶν Ἐσωτερικῶν)